Riistakolmiot: Riistatiedonkeruun voimannäyte

Katja Ikonen, suunnittelija

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Riista- ja peltokolmiolaskenta

- Pienriistakantojen vaihteluita on seurattu riistakolmiolaskennoilla jo 28 vuoden ajan.
- Seuranta on valtakunnallinen, ja sitä koordinoivat Luonnonvarakeskus (Luke) ja Suomen riistakeskus.
- Laskennan suorittavat vapaaehtoiset metsästäjät ja luontoharrastajat.
- Työn määräksi on arvioitu noin 15−20 henkilötyövuotta.
- Ainutlaatuinen laskentamenetelmä maailmassa

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Riistakolmio

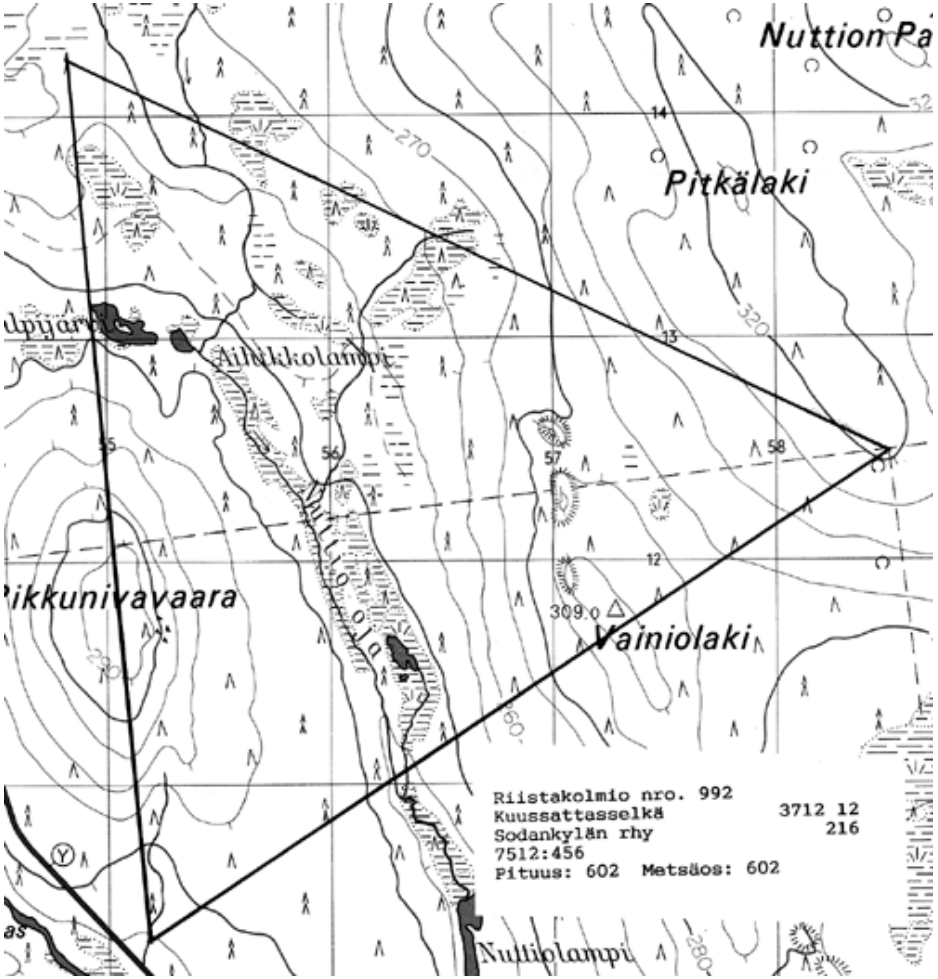

- Tasasivuinen kolmio 4 km:n sivulla
- Mahdollisimman suuri osa linjasta sijoittuu metsään
- Pysyvä laskentareitti (ympäristön muutoksista huolimatta)
- Laskenta kattaa metsän koko riistayhteisön

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Peltokolmiolaskenta

- Peltokolmio on pieni riistakolmio, jonka sivu on 2 km.
- Peltokolmiot sijoitetaan pääosiltaan viljelymaalle (mukana myös asutusta).
- Vastaa riistakolmioiden talvilaskentaa
- Noin 400 kolmiota Etelä- ja Länsi- Suomessa

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Riistakolmiolaskennan historia

- Ensimmäiset kesällä 1987 Satakunnassa
- Kesällä 1988 laskettiin noin 400 kolmiota
- Muutamassa vuodessa noustiin yli 1100 lasketun kolmion (1993)
- 90 –luvun alun jälkeen innostuksen jälkeen laskettujen määrä pienentyi tasaisesti
- 2000 –luvun alussa alimmillaan alle 700 laskettua
- Laskeva trendi taittui 2004
- 2015 kesälaskennassa kolmioita 1013kpl
- Nyt perustettuja kolmioita yli 2000kpl

© Luonnonvarakeskus

Talvilaskenta riistakolmioilla

- Laskenta-aika:
  - Etelä- ja Keski-Suomi 15.1. – 28.2.
  - Maan pohjois-osissa 15.1. – 15.3.

- Lasketaan kolmiolinjan ylittävät jäljet
  - metsäjänis, rusakko, orava, liito-orava, majava, piisami, susi, kettu, naali, supikoira, karhu, kärppä, lumikko, minkki, hilleri, näätä, ahma, mäyrä, saukko, ilves, villisika, valkohäntäpeura, hirvi, metsäpeura ja metsäkauris.
  - Näköhavainnot metsosta, teerestä, pyystä, riekosta, peltopyystä, fasaanista, kanahaukasta ja korpista

  ➢ Tuloksena jälki-indeksi
    - Mittaa eläinten jälkitiheyttä maastossa ja kuvaa tietyin varauksin lajin runsautta

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Riistakolmioiden kesälaskenta

- Lasketaan kaikki metsäkanalinnut
  - metso, teeri, pyy ja riekko
  - metsäjänis ja lehtokurppa
  - lisäksi kirjataan karhuhavainnot

- Laskenta-aika heinä-elokuun vaihde (2 vkoa)
  - Kolmen miehen laskentaketju: Kuljetaan tasaisena rintamana 20 metrin välein maaston merkityllä kolmiolinjalla
  - Laskentakaista 60 m leveä

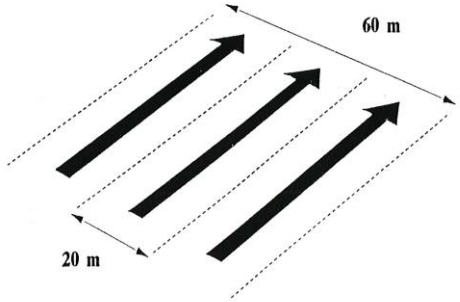

➢ Tuloksena saadaan metsäkanalintujen tiheys (yks/km²), poikasosuus, keskimääräinen poikuekoko ja poikueellisten naaraiden osuus

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Kolmioiden tavoitemäärät

- 1200 laskettua kolmiota
- vähintään 3/rhy
- Etelä-Suomessa 1/200 km² , Pohjois-Suomessa 1/300km²
- jokainen metsästysseura osallistuu laskentaan joko yksin tai yhdessä naapureiden kanssa

© Luonnonvarakeskus

Taustatiedot

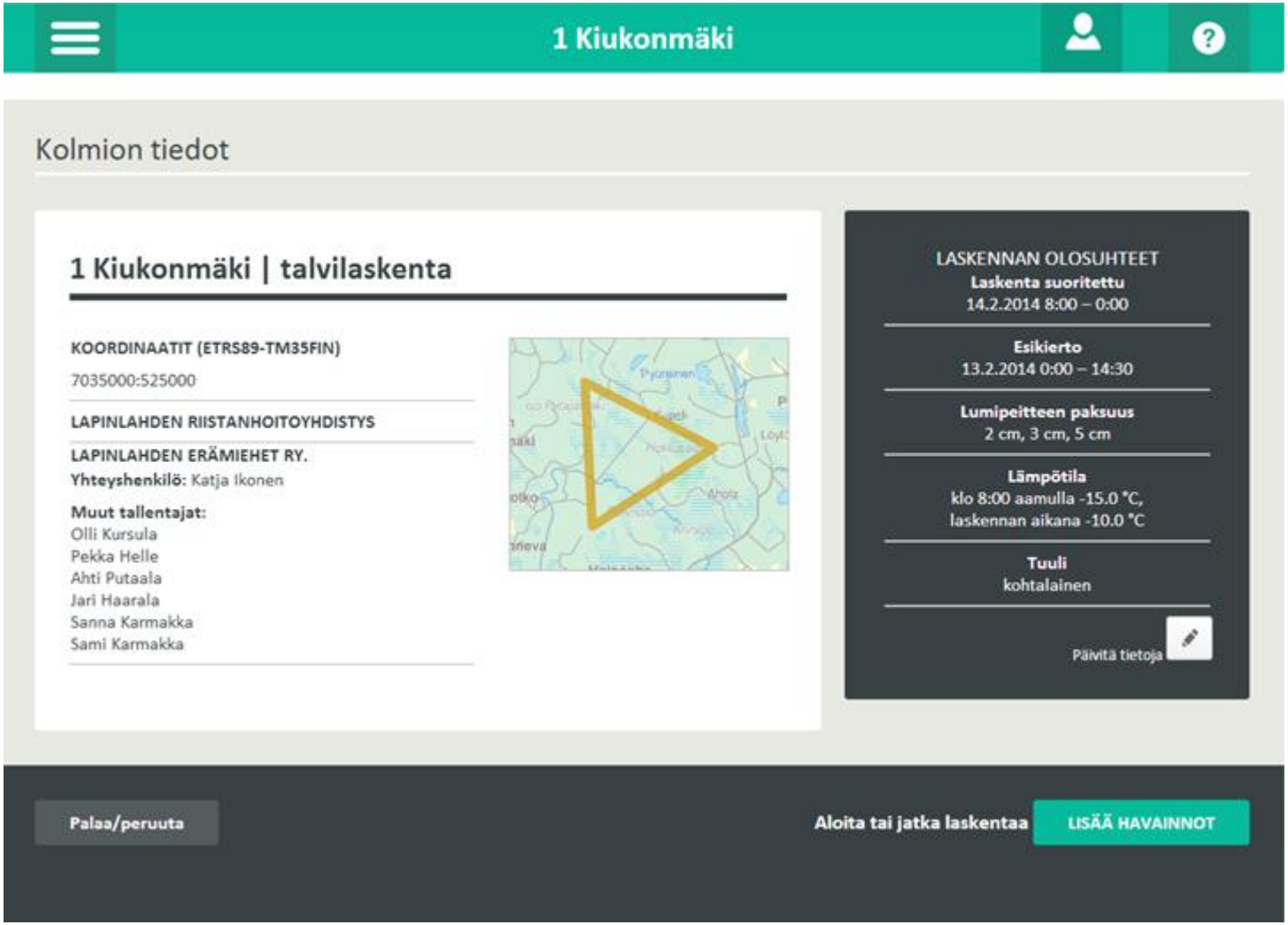

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Olosuhdetiedot

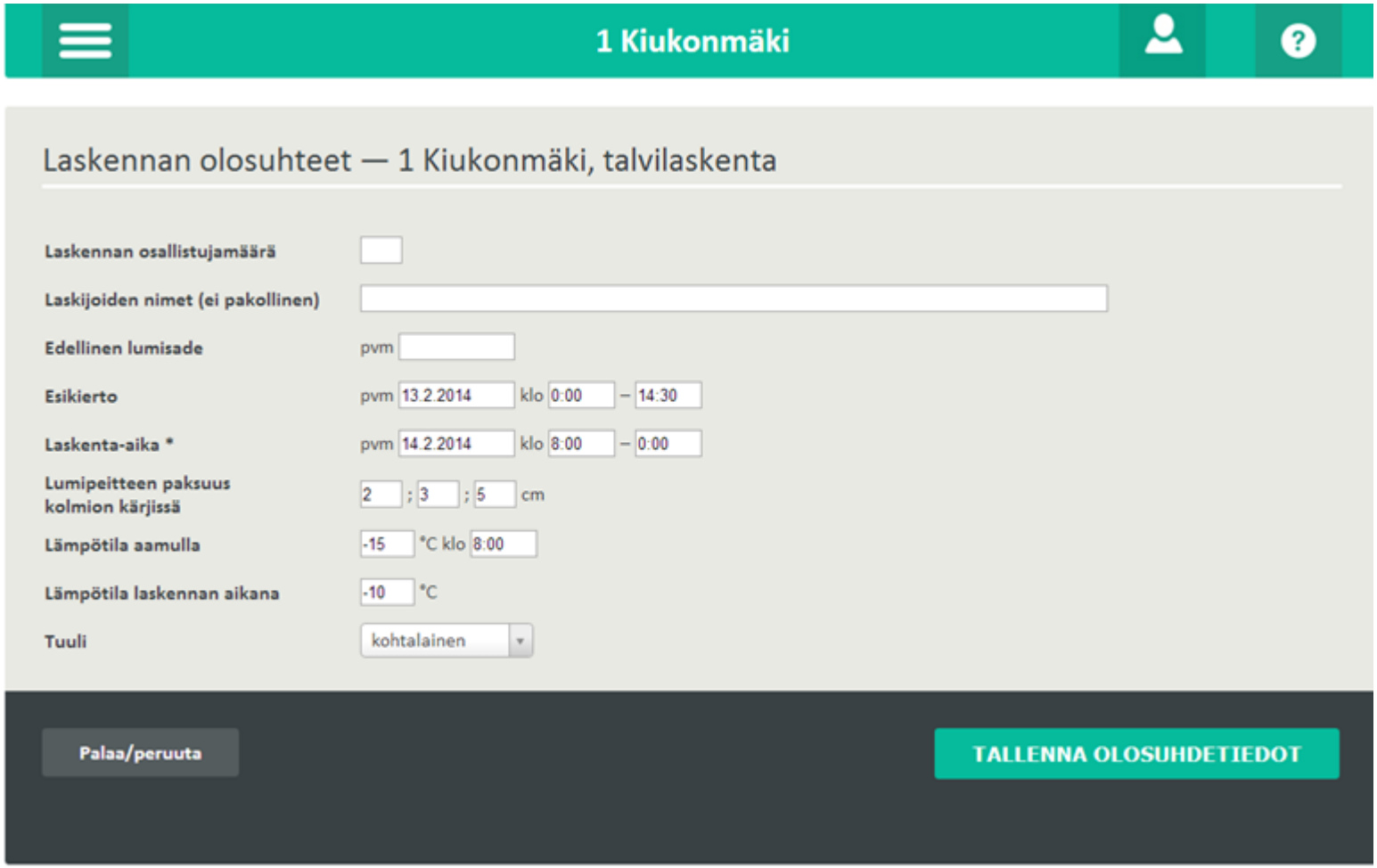

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

1 Kiukonmäki

SIJAINTI Merkitse havaintopiste kartalle tuplaklikkaamalla

Korjaa kolmion sijaintia

Palaa

LISÄÄ HAVAINNON TIEDOT

SIIRRY YHTEENVETOON

Havaintojen tallennus

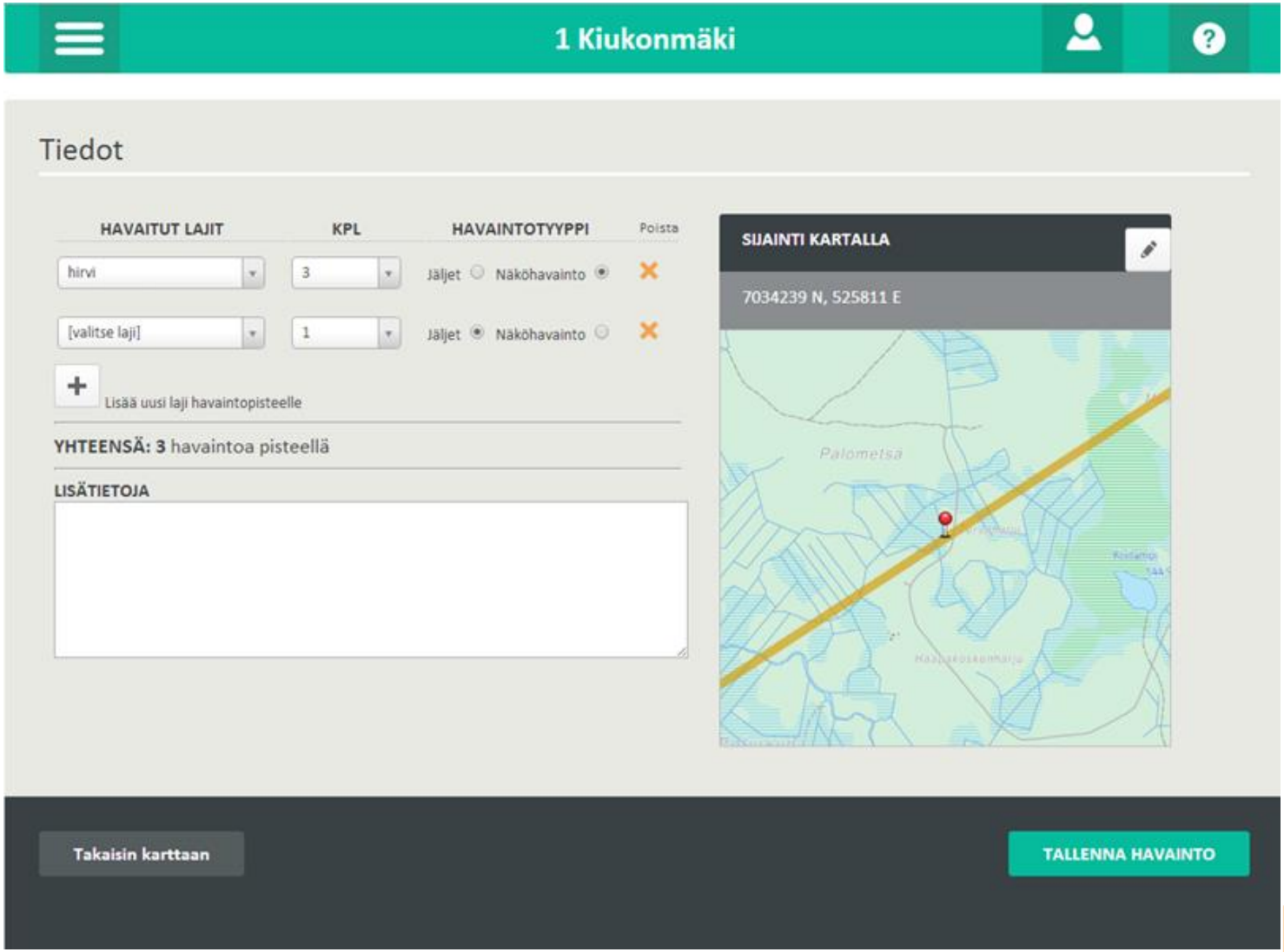

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Omat raportit

LASKENNAN YHTEENVETO

Laskennan olosuhteet

Laskennan osallistujamäärä	3
Laskijoiden nimet	Sami Tossavainen, Kari Tossavainen, Paavo Soininen
Edellinen lumisade	23.1.2015
Esikierto	klo –
Laskenta-aika	24.1.2015 klo 10:30 – 14:00
Lumipeitteen paksuus kolmion kärjissä	45 ; 45 ; 45 cm
Lämpötila aamulla	-12.0 °C klo 8:00
Lämpötila laskennan aikana	-8.0 °C
Tuuli	tyyni

Havainnot

Havaintopiste	Laji	Lkm	Näköhavainto
1	metsäjänis	1	Jäljet
2	metsäjänis	3	Jäljet
3	metsäjänis	1	Jäljet
4	metsäjänis	2	Jäljet
5	metsäjänis	1	Jäljet
6	metsäjänis	1	Jäljet
7	metsäjänis	3	Jäljet
8	metsäjänis	2	Jäljet
9	metsäjänis	3	Jäljet
10	metsäjänis	2	Jäljet

<< 201

Kolmio 1868, talvi 2015

Alla olevaan taulukkoon olemme laskeneet lumijälkien kertymistä kuvaavat luvut oman kolmionne alueelle, riistanhoitoyhdistykselle ja riistakeskusalueelle.

Pohjois-Savo
Pielaveden riistanhoitoyhdistys

Laji	Jäljet / (10 km × vrk) kolmion alueella	rhy:n alueella	riistakeskus-alueella
Ahma	0,00	0,00	0,02
Hilleri	0,00	0,00	0,00
Hirvi	9,78	9,24	7,81
Ilves	0,60	0,58	0,45
Karhu	0,00	0,00	0,00
Kärppä	0,71	0,94	0,82
Kettu	3,01	1,67	1,77
Kissa	0,00	0,00	0,00
Kuusipeura	0,00	0,00	0,00
Liito-orava	0,00	0,00	0,00
Lumikko	1,13	1,44	0,49
Majava	0,00	0,00	0,00
Mäyrä	0,00	0,00	0,00
Metsäjänis	89,27	75,36	39,52
Metsäkauris	0,00	0,06	0,13
Metsäpeura	0,00	0,00	0,00

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Julkinen puoli (riistakolmiot.fi)

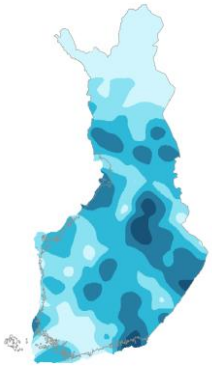

- Tietoa lajeista
- Lumijälkiopas
- Viedyt raportit (vuosittaiset viralliset tiedot)
- Omat raportit: laskentahistoriaa, taulukot, graafit, kartat halutulta lajilta
- Ohjeet yms tiedot riistakolmiolaskennasta

© Luonnonvarakeskus

Paikkatieto

- Kolmioaineiston tekee ainutlaatuisen arvokkaaksi se, e jokainen havainto paikannetaan.
  - Sijaintitieto voidaan sijoittaa mille hyvänsä kartta- tai aineistopohjalle analysoitavaksi.
  - Esim. laserkeilaus
- “Mielivaltaiset” haut erilaisin alueellisin rajauksin nopea tehdä, esim. YVA-ohjelmien vaatimuksiin
- Eläinten levinneisyyden ja elinympäristövaatimusten tarkka mallinnus
  - Sovellusmahdollisuudet lukemattomissa maankäyttöön liittyvissä kysymyksissä

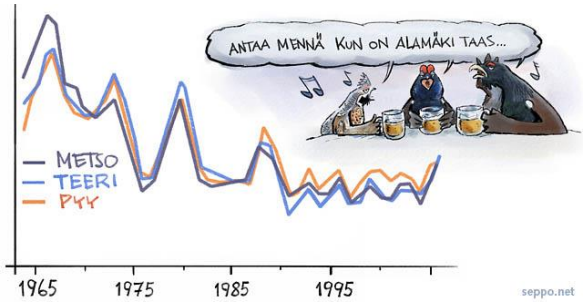

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Kiitos!

Piirros: Seppo Leinonen

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS